

Startskott i granit

Thomas Håkansson, en av Sveriges mest erfarna stenmästare, ska i vår bygga en husvägg i massiv granit. Han hoppas att det kan bli starten för tillverkning av småhus i massiv sten.

– Vi vill visa i praktiken att det är snyggt, praktiskt och stabilt att bygga i natursten, säger han.

TEXT **HÅKAN LÖVSTRÖM**

THOMAS HÅKANSSON samarbetar via sitt företag Stenmästarn i Öst ofta med arkitekterna på Fredriksson arkitektkontor i Norrköping. För det mesta handlar uppdragen om restaureringar av äldre byggnader, men under senaste tiden har man även inlett diskussioner om att börja projektera för villor eller utbyggnader där ytterväggarna är massiv granit.

– Jag har själv fått sju olika förfrågningar kring att bygga hus i granit. Men av olika anledningar har det inte blivit av, säger Thomas Håkansson.

Thomas Håkansson, stenmästare.

ÄVEN ARKITEKTEN Felix Lotz, vice vd på Fredriksson arkitektkontor, ser ett ökat intresse för natursten som byggmaterial.

– Vi får olika lösa förfrågningar om hur man kan använda natursten när man ska bygga om eller bygga till, säger han.

Oftast stupar planerna på att det inte finns några tidigare exempel på nybyggen i natursten.

– Många backar när det varken finns kataloger med hustyper eller beräkningsnormer kring hur ett stenhus ska byggas. Men eftersom vi har jobbat så mycket med restaurering av gamla hus så vet vi att det inte är svårt att få ett stenhus att hålla för belastningarna. De flesta beräkningsnormerna är desamma som för tegel, säger Felix Lotz.

DEN TYP AV HUS som han och Thomas Håkansson planerar är ett enfamiljshus där fasaden består av massiv granit. Ytterväggarna blir totalt 50–60 centimeter tjocka. Granitblocken ytterst är 25 centimeter. Innanför dem sätts dränerande cellplast och isolering. Därefter kommer innerväggen där man kan ha murade lecablock och puts exempelvis.

– Det blir väldigt snyggt med djupa fönsternischer där man redan på ritstadiet kan hitta fina lösningar. I ett projekt vi tidigare har jobbat med drog vi till exempel upp golvvärmen i fönsterbrädorna eftersom man kunde se det som en sittyta, berättar Felix Lotz.

Ett hus med granitfasad blir förhållandevis exklusivt, understryker Felix Lotz och Thomas Håkansson. De bedömer att kostnaden troligtvis blir den dubbla jämfört med att bygga i trä eller lättbetong.

En annan utmaning är bygglovsprocessen som kan dra ut på tiden.

– Risken finns att kommunerna tycker att det är lite annorlunda med ett hus av granit. Men eftersom jag har byggt både stora och långa murar i granit kan jag garantera att materialet och tekniken verkligen håller, säger Thomas Håkansson.

Något man också bör beakta när man planerar ett hus i granit är att det blir

mycket tyngre än andra hus. Stenblocken som Thomas Håkansson använder väger cirka 300 kilo. Därför bör betongplattan som huset vilar på vara dimensionerad för den större vikten.

NÄR DET KOMMER till själva byggtiden bedömer Thomas Håkansson att den inte blir så mycket längre än för andra hus. Ett hus i granit skulle enligt honom kunna stå färdigt på cirka sex månader. Och för att visa att det verkligen går tar han nu alltså saken i egna händer.

– I vinter ska jag bygga upp en vägg på min företagstomt här i Norrköping. Den blir i samma sorts grå granit som jag ska använda i framtiden. På så sätt får vi en prototyp som visar både hur det fungerar och ser ut, säger han.

Väggen blir i praktiken ett showroom för natursten och granit i husbyggen.

– När alla pratar om miljövänliga och hållbara material borde sten bli vanligare i husbyggen. Vi har ju massor av exempel runt omkring oss på hus som har hållit i hundratals år utan att förändras, säger Thomas Håkansson. ■

